

Brottspåföljdscentralen i Tavastland och Birkaland

Information för nyintagna i Riihimäki fängelse

Riihimäki fängelse

Julkinen

Diarienummer 4/400/2022

17.10.2022

Innehåll

1 Allmänt	3
1.1 Om fängelset	3
1.2 Ansvarig tjänsteman och förtrogenhet med förhållandena på anstalten.....	3
1.3 Plan för strafftiden.....	4
2 Häktning	4
3 Fängelsestraff och syftet med verkställigheten	5
3.1 Beslut om strafftid	6
3.2 Övervakad frihet på prov	6
4 Basvård och boende	6
4.1 Klädsel, linne och klädvård samt renlighet	6
4.2 Mathållning och kiosk	7
4.3 Rökning.....	8
5 Innehav av egendom.....	8
5.1 Saker du får ha	8
5.2 Att ta saker till fängelset.....	8
5.3 Att lämna saker ifrån sig	9
6 Kontakter med omvärlden	9
6.1 Telefoni	9
6.2 Brev och postförsändelser	9
6.3 Att motta mejl.....	10
6.4 Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation	10
7 Inkomster och penninghantering	11
7.1 Inkomster	11
7.2 Penninghantering.....	12
8 Besök	12
9 Permission.....	13
9.1 Permission på basis av strafftidens längd	13
9.2 Permission av viktigt skäl.....	14

9.3	Permission av synnerligen viktigt skäl	14
10	Deltagande i sysselsättning.....	14
10.1	Arbetsdrift	15
10.2	Studieverksamhet.....	15
10.3	Rehabiliterande insatser	15
10.4	Elektroniska tjänster	16
10.5	Temporär dispens från sysselsättningsplikt.....	16
11	Fritid	16
11.1	Fritidsaktiviteter.....	16
11.2	Bibliotek	16
11.3	Andlig verksamhet och själavård	17
12	Hälsovård	17
13	Hur man ska bete sig i fängelset	17
14	Rätt att anföra klagan och begära omprövning	18
14.1	Klagan.....	18
14.2	Innehållet i klagan.....	18
14.3	Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning	19
14.4	Begäran om omprövning	19
15	Personalens uppgifter och hur man sköter ärenden	20

1 Allmänt

1.1 Om fängelset

Du har kommit till Riihimäki fängelse. Det är ett slutet fängelse med 223 platser. I Riihimäki fängelse placeras manliga dömda som fått i straff mer än två år. Det finns även en avdelning för häktade.

Du håller som bäst i händerna en broschyr med information för nyintagna i Riihimäki fängelse. I denna informationsbroschyr ska du ta del av hur det fungerar i fängelset och vad som gäller när man avtjänar straff eller sitter häktad. Du ska även bekanta dig med fängelsets ordningsstadga som du är skyldig att efterleva. Dessutom har varje avdelning sin dagordning där tidschemat för sysslorna framgår, såsom tider för sysselsättningar, promenader, måltider och när dörrarna till cellerna är upplåsta. På varje bostadsavdelning finns en pärm med lagar, förordningar, föreskrifter och anvisningar som reglerar avtjänande av fängelse. Pärmerna ligger i allrummet på avdelningen och kan läsas i där. Vid behov kan du fråga personalen om ytterligare upplysningar.

Kontaktuppgifterna till tillsynsmyndigheterna hittar du på anslagstavlan. På anslagstavlan finns även annan viktig info.

En utländsk dömd eller häktad bereds möjlighet att stå i kontakt med sitt hemlands beskickning och i mån av möjlighet hjälp med tolkning. När det gäller häktade kan dock kontakter med diplomatiska beskickning eller konsulat begränsas om särskilt vägande skäl föreligger som hänför sig till brottsutredning.

Är du tveksam eller undrar över något så är det alltid bäst att vända sig till personalen.

Adressen till Riihimäki fängelse är Kaunolanraitti 3, 11311 Riihimäki, Finland.

Telefon är + 358 29 5681 200, och mejl till intagna ska skickas utan bilagor över vankiposti.riihimaki@om.fi. Mer detaljerade instruktioner om hur du skickar brev och mejl till en intagen finns i kapitel 6.

1.2 Ansvarig tjänsteman och förtroenhet med förhållandena på anstalten

Du får en egen ansvarig tjänsteman utnämnd för dig för den tid du är häktad eller avtjänar straff. Det blir han eller hon som är aktivt närvarande i vardagen medan du är intagen och ser till att det hela löper smidigt. Med din ansvarige tjänsteman kan du ta upp frågor som gäller dig själv, såsom besök och permissioner, elektronisk kommunikation med begränsad

tillgång till internet och andra saker i vardagen. Med honom eller henne ska du dessutom diskutera din straffidsplan, mål uppsatta i den och hur du kan nå upp till dem.

När du tas in sätts du in i praktiska saker som gäller anstaltens vardag. Du bereds plats på en bostadsavdelning och där du får närmare av din egen ansvarige tjänsteman veta hur det funkar på avdelningen. Han eller hon berättar för dig vad som gäller på avdelningen, sätter dig in i avdelningens dagordning och andra praktiska saker. Du kan vända dig till honom eller henne när som helst och fråga om råd och anvisningar.

1.3 Plan för strafftiden

Om du är intagen i fängelse för att avtjäna straff har du fått en individuell plan för strafftiden gjord upp för dig innan du kom in. Planen kan preciseras i fängelset. Planen styr hur du kommer att avtjäna straffet och friges eller eventuellt släppas villkorligt fri. I planen för din strafftid slår man fast de mål du ska jobba gentemot under din tid i fängelset. Utifrån planen och de alternativ som fängelset tillhandahåller blir du hänvisad till någon sysselsättning. Du kan själv påverka hur planen framskrider genom att aktivt samarbeta med personalen mot de mål som är uppställda i din plan. Hur bra planen framskrider har inverkan bl.a. på dina permissioner och dina chanser att bli överförd till en öppen anstalt och få övervakad frihet på prov. Man uppföljer planen regelbundet och tar den upp för granskning och uppdatering minst tre gånger om året.

För en häktad tar man inte fram någon plan för strafftiden innan han anlät till fängelset, men med hans samtycke kan man dock börja arbeta på planen redan under häktningstiden.

Det är brottsförundersökningschefen på din avdelning som har ansvar för uppföljning av planen. Brottsförundersökningschefen och andra tjänstemän håller koll på hur din plan genomförs i anstalten. Utöver brottsförundersökningschefen är det även andra tjänstemän som uppdaterar och skriver in i planen hur du framskrider i din plan.

2 Häktning

Häktning är inget straff i sig utan ett tvångsmedel som används medan förundersökningen och lagföringen pågår. Syftet med häktning är att säkra förundersökning, lagföring och straffverkställighet och att förhindra fortsatt brottslig verksamhet. Häktning bestäms av domstolen som utfärdar ett beslut om att den brottsmisstänkte ska häktas. Häktningen upphör om domstolen, åklagaren eller polisen (eller någon annan anhållningsberättigad

tjänsteman) beslutar att den häktade ska försättas på fri fot. Häktningen upphör senast när tingsrättens dom vinner laga kraft eller, om besvär anförs över tingsrättens dom, efter att hovrätten meddelat sin dom. Den som är häktad kan dock ge sitt samtycke till verkställighet och nöja sig med domen i den del han eller hon har dömts till fängelsestraff även innan domen vunnit laga kraft. I så fall börjar den dömda tjäna av på det fängelsestraff som han eller hon dömts till och istället för att tillhöra kategorin häktade övergår till kategorin dömda.

De som är häktade har delvis andra rättigheter och skyldigheter än dömda, t.ex. kan den häktades kontakter begränsas under förutsättningar stipulerade i tvångsmedelslagen. Restriktionerna kan gälla brevväxling, telefoni, besök eller andra kontakter utanför fängelset eller umgänge en bestämd gripen, anhållen eller häktad person. Beslut om restriktioner av kontakter i samband med häktning och om beslutets fortsatta giltighet fattas av domstolen. En häktad kan inte heller beviljas tillstånd för aktiviteter utanför fängelset (frigång), såsom tillstånd till civilt arbete, studietillstånd eller tillstånd för extern verksamhet under övervakning. En häktad kan heller inte placeras i en extern anstalt utanför fängelset.

Om den som är häktad döms till ovillkorligt fängelse för det brott som han eller hon har häktats för, dras häktningstiden av från tiden för fängelsestraffet. Har den häktade däremot suttit häktad utan orsak, har han eller hon rätt till ersättning för att ha varit berövad sin frihet. Ersättning ska sökas hos Statskontoret.

Häktningen kan komma som en överraskning och utan man har haft tid på sig att göra sig redo för det. Är du tveksam eller undrar över något så ska du alltid vända dig till personalen och fråga.

3 Fängelsestraff och syftet med verkställigheten

Syftet med verkställigheten av fängelse är att öka din beredskap för ett liv utan kriminalitet och skapa förutsättningar för din återanpassning till samhället. Det är mot detta mål som fängelsepersonalen arbetar i samverkan med dig, var och en i enlighet med sin respektive arbetsbeskrivning. Syftet är att främja ditt fysiska, psykiska och sociala välbefinnande samt att stödja dig i att uppnå de mål som ställts upp för dig för den tid du avtjänar straff. I alla frågor du möter kan du alltid vända dig till din ansvarige tjänsteman eller någon annan anställd.

3.1 Beslut om strafftid

På verkställighetsenheten tar man fram ett beslut som gäller tidsfristerna för ditt straff. Detta sker strax efter att du påbörjat avtjäna straff. Av beslutet framgår grunderna för beräkningen av strafftiden, tidpunkten då fängelsestraffet eller förvandlingsstraffet för böter kommer att vara avtjänat till fullo, tidpunkten för villkorlig eller annan frigivning samt datumet då prøvotiden går ut. Där står även den tidigaste tidpunkten då permission på basis av strafftidens längd kan bli aktuell.

Gäller det fängelse på livstid framgår av beslutet den tidigaste tidpunkten då den livstidsdömde kan försättas i villkorlig frihet. När det gäller kombinationsstraff anges i beslutet övervakningstid och tidpunkt då övervakningstiden inleds.

3.2 Övervakad frihet på prov

Mot slutet av verkställigheten är det möjligt att bli släppt och få övervakad frihet på prov, om förutsättningarna för detta är uppfyllda. Du kan släppas fri på prov under elektronisk övervakning tidigast sex månader innan du räknas bli villkorligt frigiven. Övervakad frihet på prov förbereds omsorgsfullt i samverkan med fängelsepersonalen. Du kan själv påverka din eventuella frihet på prov genom att vara aktiv och samarbeta med personalen mot de mål som ställts upp i din plan för strafftiden samt genom att uppföra dig klanderfritt under strafftiden. Du kan också själv ansöka om att få frihet på prov.

På Riihimäki fängelse är det en viss specialhandledare som har hand om ärenden som gäller frihet på prov. Ta kontakt genom att fyll i ett ärendeformulär.

4 Basvård och boende

4.1 Klädsel, linne och klädvård samt renlighet

I Riihimäki fängelse får du använda dina egna kläder. Att få inneha egna klädesplagg kan dock nekas eller begränsas om ordningen eller säkerheten i fängelset fodrar det. Beläggs du med restriktioner som gäller innehav av ett klädesplagg har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning. Du tillåts att inneha egna kläder upp till en sådan mängd som säkerheten och förvaringsutrymmena i cellen möjliggör. På avdelningarna med effektiviserad övervakning (C2, C3, C4, C5 samt D3 och D4) använder man anstaltskläder. Det innebär att du får alla nödvändiga klädespersedlar av personalen.

Man ska vara korrekt klädd på fängelseområdet. Blir något oklart när det gäller detta med korrekt klädsel kan du alltid vända dig till personalen och fråga.

När du jobbar ska du ha klädsel som uppfyller krav som gäller för den konkreta sysslan, detta bland annat med tanke på arbetarskydd. Om sysslan förutsätter användning av vissa arbetskläder, får du lämpliga sådana och skyddsutrustning av fängelset.

Linne, såsom lakan och handdukar, får du av fängelset.

Brottsförmyndighetens textilier (linne och anstaltspersedlar) tvättas centraliserat på en extern tvättinrättning. Personalen ger dig närmare anvisningar om dagarna för linnebyte. Sänglinnet får du byta varannan vecka. Anstaltskläder byts varje vecka. Alla byten av persedlar sker på bostadsavdelningen på bestämda dagar. Personalen har hand om bytet. Har du egna kläder, ska du tvätta dem själv på avdelningen, i lokaler som är avsedda för ändamålet.

Det är ditt ansvar att se till att du har det rent och prydligt i din cell. Var och en plockar upp efter sig i gemensamma lokaler, bl.a. efter matlagning. Avfall ska man sortera enligt anvisningarna. Personalen ger närmare anvisningar om praxis och arbetsfördelning när det gäller städning av gemensamma lokaler.

4.2 Mathållning och kiosk

På vardagar serveras du fyra måltider, närmare bestämt frukost, lunch, middag och kvällsmat. De dagar som inte är några egentliga arbetsdagar serveras frukost, en kombinerad lunch/middag och kvällsmat.

Behöver du ha specialkost av hälsoskäl eller på grund av religiös eller annan grundad övertygelse, ska du meddela om detta genom att fyll i ett ärendeformulär genast efter att du anlänt.

Livsmedel och en del andra saker du behöver i vardagen kan du köpa i kiosken, som opereras av Leijona Catering. Det du handlar i kiosken betalar du med ett betalkort du får dig utställt av Brottsförmyndigheten (se närmare under Penninghantering). Om något som du behöver inte finns att tillgå i kiosken, kan du höra dig för om det vore möjligt att få köpa in det externt.

I Riihimäki fängelse beställ du det du tänker handla i kiosken på en beställningsblankett som är i pappersform. Fyll i blanketten och skicka den i intern post till kioskpersonalen.

Kiosken förpackar dina uppköp i kassar som personalen levererar till avdelningen. När är det din avdelnings tur att få handla i kiosken kan du läsa i dagordningen eller också kan du fråga den ansvarige tjänstemannen.

4.3 Rökning

Rökning är endast tillåten på särskilt anvisade platser. Du har möjlighet att få bo i en rökfri cell om du så vill. På Riihimäki fängelse är det inte tillåtet att röka i allmänna utrymmen.

Röka får du i din egen cell och på raster.

Det är förbjudet att röka i fångvagnar som går i tågtrafiken. På grund av förbudet tillhandahåller man i fångvagnarna en behövlig mängd nikotinersättningsprodukter.

5 Innehav av egendom

5.1 Saker du får ha

Du tillåts inneha en rimlig mängd personliga tillhörigheter, dock med hänsyn till tillgång till förvaringsutrymmen, brandskydd och möjlighet att granska föremålen i fråga. Förvägras du att ha ett föremål eller ämne har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning.

Läs noga fängelsets ordningsstadga. I den står bestämmelser som gäller innehav av egendom och där definieras vilka föremål som man inte får inneha.

Observera att om du har planer på att skaffa dig saker utifrån, ska du på förhand försäkra dig om att du kan få ha dem i din besittning eller att de kan tas till förvaring i fängelset.

Personalen på mottagningen gör upp en förteckning över all din medhavd egendom. Det som du inte tillåts ta med dig till cellen tas till säkert förvar och du får det tillbaka när du skrivs ut. Detta gäller dock ej saker eller ämnen som är farliga eller förbjudna i lagen.

På ett ärendeformulär kan du också boka tid för mottagning hos personalen på mottagningen.

5.2 Att ta saker till fängelset

Den som kommer och besöker dig kan i samband med besöket överlåta en mindre mängd tillåtna varor till dig. Det kan handla om tidningar och tidskrifter och föremål för personligt bruk, dock inte till exempel livsmedel eller tobaksprodukter. Din besökare får föra med sig

för dig en plastpåse med saker. Dessutom får en besökare föra med sig saker enbart till den intagne som han eller hon ska besöka. Varorna ska lämnas över till fängelsepersonalen vid porten. Då ska besökaren fylla i en följesedel där det ska stå

- ditt namn
- namnet på den som fört med sig sakerna och vad det är för saker.

Dessutom går det att lämna en mindre mängd saker som är avsedda för dig vid porten. Detta är möjligt vardagar 8–16, eller så kan man skicka dem per post. Det ska vara saker som det är tillåtet att inneha i fängelset. När varorna lämnas in ska inlämnaren på samma sätt fylla i en följesedel.

Observera att förvaringsutrymmena på fängelset är begränsade, vilket innebär att inte alla dina ägodelar kan tas in till förvaring på fängelset. Ifall varorna inte får plats i fängelset blir de sända dit du anvisar och på din bekostnad.

5.3 Att lämna saker ifrån sig

Du lämna ifrån dig dina personliga tillhörigheter så att dina anhöriga kan föra dem bort när de kommer och besöker dig. Vill du lämna några av dina tillhörigheter till din anhörig eller besökare för att föras bort, ska du kontakta personalen på mottagningen.

6 Kontakter med omvärlden

6.1 Telefoni

Du får ringa samtal till personer utanför fängelset, om inte du är belagd med restriktioner (läs mer om restriktioner i kontakterna i kapitel 2 Häktning). Samtalstid kan köpas i kiosken. Det går inte att ringa till dig utifrån. Fängelset lämnar heller inte några uppgifter om vilka som är intagna på anstalten per telefon.

Läs noggrant fängelsets ordningsstadga, där hittar du avdelningsspecifika tider som gäller telefoni och relaterade bestämmelser.

6.2 Brev och postförsändelser

Du har rätt till korrespondens per post om inte du har restriktioner på dina kontakter (läs mer i kapitel 2 Häktning). Frimärken och kuvert finns att köpa i kiosken. Brev du vill posta ska du lägga i brevlådan på avdelningen du bor på. På postförsändelser ifrån fängelset ska

man anteckna avsändarens namn så att det syns. Vill du inte anteckna ditt namn så att det syns, ska du överlämna försändelsen personligen till fängelsepersonalen. Posten skickas vidare kl. 10 varje dag.

Man kan skicka dig post till fängelset på adressen Kaunolanraitti 3, 11310 RIIHIMÄKI, Finland Postförsändelser till dig ska avsändaren adressera så här:

- Riihimäki fängelse, Kaunolanraitti 3, 11310 RIIHIMÄKI, Finland
- ditt namn
- avsändarens uppgifter.

Märk väl att i fråga om postpaket som ska till dig ska det i adressfältet på första rad skrivas Riihimäki fängelse, först sedan ditt namn. Som adress ska avsändaren skriva fängelsets adress. På detta sätt säkerställs att postpaketet kommer ända fram till dig, för att inte fängelsepersonalen avhämtar paketen, utan det är budtjänsten som tar dem till fängelset. Budtjänsten hämtar paket endast från vissa avhämtningsställen, så det gäller för dig att ta reda på vad som gäller hos din ansvarige tjänsteman.

Brev och andra postförsändelser får granskas av fängelset. Ett undantag är brev och skrivelser till och från advokater och myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets verksamhet. Postförsändelser som kommit till dig tas till bostadsavdelningen vardageftermiddagar.

Om du i ett brev eller någon annan postförsändelse får pengar eller föremål eller ämnen som det är förbjudet att inneha, ska du omedelbart lämna dem till fängelsepersonalen.

6.3 Att motta mejl

På ett slutet fängelse kan du få ta emot mejl. Adressen är vankiposti.riihimaki@om.fi. I mejlets adressfält ska avsändaren skriva in ditt förnamn och efternamn. I mejlets textdel ska avsändaren skriva in sitt eget förnamn och efternamn så att uppgiften om vem som är avsändaren förmedlas till dig. Av datasäkerhetsskäl avlägsnar mejlsystemet alla bilagda filer och bilder automatiskt. Du får endast ta del av själva texten i mejlet.

6.4 Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation

Det finns ett antal arbetsstationer intagna kan få använda internet och skajpa på med vissa begränsningar.

Du kan ansöka om tillstånd att använda internet för ändamål som hänför sig till din utkomst, arbete, utbildning, rättsliga ärenden, sociala eller boenderelaterade ärenden eller om du har något annat motsvarande viktigt skäl. När du söker om tillstånd ska du motivera varför du ska tillgång till internet, exempelvis betalning av räkningar i nätbanken. Din internetanvändning får övervakas vid behov. Tillstånd ska du söka på en separat blankett.

Personalen ger dig ytterligare information och handleder dig i användningen av tjänster som kräver stark autentisering (gäller många myndighetstjänster, bland annat FPA och Skatteförvaltningen). En del av de elektroniska tjänsterna kan du dessutom använda för att uppnå de mål du har för din strafftid.

Mer information om möjligheterna att använda elektroniska tjänster och funktionerna i dem finns under rubriken Elektroniska tjänster. Information om besök som ordnas via videoförbindelse (Skype) finns under rubriken Besök.

7 Inkomster och penninghantering

7.1 Inkomster

Om du deltar i arbetsdriften eller någon sysselsättning, utbildning eller rehabilitering betalas du sysselsättningspenning, som är skattefri inkomst. Sysselsättningspenning utgår med 3,01 respektive 4,26 euro för var dag du deltagit i verksamhet. I regel utgår sysselsättningspenningen till en början enligt den lägsta kategorin. När det gäller dömda som avtjänar fängelsestraff betingas kategorin av sysselsättningspenningen av hur bra de mål som är uppställda i planen för strafftiden har blivit uppfyllda och hur regelbundet och varaktigt deltagandet i sysselsättningarna har varit. När det gäller häktade bestäms kategorin av sysselsättningspenningen i första hand utifrån hur länge och regelbundet deltagandet i sysselsättning har pågått.

Sysselsättningspenningen kan dock helt eller delvis dras in ifall du får stöd från någon annan myndighet, till exempel åtnjuter studiestöd.

Utöver sysselsättningspenningen betalas du brukspenning för varje dag som räknas in i strafftiden, även för helger.

Till en nyintagen som inte har pengar med sig när han eller hon kommer in kan brukspenning för 14 dagar betalas i förskott för att den intagne ska kunna handla det nödvändigaste. Förskottet dras av på påföljande utbetalningar av brukspenning.

7.2 Penninghantering

I fängelset får du ett personligt MasterCard-kort med egen PIN-kod och eget IBAN-kontonummer anknutet till det. Det behövs en personlig PIN-kod för att kunna använda kortet.

Med betalkortet går det att göra inköp i anstaltens kiosk. Betalkortet accepteras också utanför, i butiker, på kaféer och på tåg, på ställen där det går att betala med kort med chip. Dessutom är det möjligt att ta ut pengar i bankomat i Finland. Däremot funkar betalkortet inte för blippbetalning, och det kan inte användas för inköp på nätet. Saldot och transaktionerna på betalkortet kan du få fram i kortinnehavarens portal. Du kan vända dig till personalen i frågor som gäller användning av betalkortet.

Kontanta penningmedel som du har på dig när du tas in läggs in på betalkortet i euro. Alla förmåner som tillkommer dig betalar Brottsförhållningsmyndigheten in på ditt betalkort.

Ska du få pengar skickade till dig utifrån ska du själv se till att den som överför pengar har rätt IBAN-kontonummer. På webbplatsen Rikosseuraamus.fi finns mer detaljerade anvisningar för den som ska överföra pengar.

Vill du själv skicka pengar eller betala räkningar, ska du kontakta fängelsepersonalen.

8 Besök

Du får träffas med din familj, dina vänner och bekanta under fängelsetiden om du inte är ålagd restriktioner i kontakter.

Det finns olika besökstyper, bland annat övervakat besök, besök av barn, oövervakat besök, sammanträde med ombud samt övervakat sammankomst intagna mellan. Besök kan även äga rum via videoförbindelse (Skype).

Läs noga fängelsets ordningsstadga. Ordningsstadgan innehåller närmare uppgifter om besökstiderna, hur länge besöken får vara, vilka villkor som gäller och hur man ansöker om besök av olika typer.

Kom ihåg att boka tid för besöken i god tid (övervakade besök senast på torsdag) så att man hinner med förberedelserna inför besöket.

När besökaren är yngre än 18 år

En minderårig besökare ges tillträde till fängelse för att besöka andra än sin egen förälder endast med samtycke från vårdnadshavaren. En besökare som fyllt 15 år får dock besöka sin nära anhörig utan samtycke från vårdnadshavaren, om inte vårdnadshavaren explicit motsätter sig besöket. Om den minderåriga besökaren har omhändertagits, blir det barnskyddsmyndigheten som beslutar om samtycket.

En besökare under 15 år ges i regel inte tillträde till fängelse utan ledsagare.

9 Permission

Du kan beviljas tillstånd att för en kortare tid avlägsna dig från fängelset (permission). Om du är dömd och avtjänar straff, kan du få permission med hänvisning till strafftidens längd eller ett viktigt eller ett synnerligen viktigt skäl. Den som är häktad kan endast beviljas permission om ett synnerligen viktigt skäl föreligger. Den som är häktad kan dessutom få en kort permission under ledsagning för att kunna sköta ett brådskande och tvingande ärende.

Permission ska sökas genom skriftlig ansökan. Blanketter får du från expeditionen på avdelningen. Till ansökan ska bifogas en plan för permissionen. Ansökan med eventuella bilagor ska du lämna in till personalen på avdelningen.

Beslut om permission tas av fängelsedirektören eller biträdande direktören. I vissa fall fattas beslutet vid Brottsförmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet. En permission kan också beviljas under ledsagning.

Tänk på att lämna in permissionsansökan i god tid (i princip 14 dygn tidigare) så att man hinner handlägga den!

9.1 Permission på basis av strafftidens längd

Du kan få permission på basis av längden på strafftiden förutsatt att

- det främjar genomförandet av planen för din strafftid
- det kan anses sannolikt att du kommer att iaktta permissionsvillkoren och
- du förbinder dig att genomgå kontroll av drogfrihet och annan behövlig kontroll.

Permission på grundval av längden på din strafftid kan du få efter att du avtjänat straff så länge att du har kommit fram till den tidigast möjliga permissionstidpunkten. Den står i

beslutet om strafftiden. Tidpunkten kan tidigareläggas, om den intagne omsorgsfullt har iakttagit planen för strafftiden. I så fall kan permission beviljas om det är behövt för genomförandet av planen eller om det i enskilda fall är motiverat för bevarandet av den intagnes kontakter, upprätthållandet av hans eller hennes handlingsförmåga eller av någon annan motsvarande anledning.

Du kan få permission på basis av strafftidens längd i upp till tre dygn inom förloppet av två månader.

9.2 Permission av viktigt skäl

Du kan också få permission om du har ett viktigt skäl därtill. Viktigt skäl kan ha att göra med din familj eller med att sköta ärenden som gäller sysselsättning och utbildning, sociala eller boenderelaterade saker, utkomst och hälsovård.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som ligger till grund för permissionen ofrånkomligen kräver.

9.3 Permission av synnerligen viktigt skäl

Ett synnerligen viktigt skäl kan vara en allvarlig sjukdom eller begravning av en nära anhörig eller någon annan närstående eller någon annan likartad orsak.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som ligger till grund för permissionen ofrånkomligen kräver.

10 Deltagande i sysselsättning

Om du är intagen för att avtjäna fängelse är du skyldig att delta i någon aktivitet som tillhandahålls eller godkänds av fängelset. Skyldigheten gäller under fastställd arbets- och sysselsättningstid. Hälsotillstånd, bristande funktionsförmåga eller ålder kan ligga till grund för att få dispens från sysselsättningsplikten. Planen för strafftiden avgör primärt vilken sysselsättning som du blir placerad i. Sysselsättningen kan gå ut på att du deltar i fängelsets arbetsdrift, någon utbildning eller rehabiliterande aktivitet, t.ex. ett åtgärdsprogram eller individuella insatser.

Om du är häktad, är det frivilligt för dig att delta i arbete och andra aktiviteter. Om du önskar delta, ska tillfälle beredas i mån av möjlighet. En häktad kan dock inte beviljas

frigång för aktiviteter utanför fängelset, såsom civilarbetstillstånd, studietillstånd eller tillstånd för placering utanför fängelset eller i en extern anstalt.

Personalen handleder dig i hur du kommer åt alla tjänster som finns tillgängliga på fängelset.

10.1 Arbetsdrift

Information om arbetsdriften får du av specialhandledaren på din avdelning. Arbetsdriften på Riihimäki fängelse omfattar bearbetning av persedlar, förpackningsarbete och metallarbete. Ytterligare information om dem får du av specialhandledaren. Om du vill komma med i arbetsdriften ska du kontakta din egen ansvarige tjänsteman eller brottsförvaldschefen för din avdelning.

Du kan beviljas tillstånd till att inne i fängelset för egen räkning syssla med någon acceptabel arbetsverksamhet som lämpar sig för att utföras i fängelse (eget arbete). Det kan handla exempelvis om översättningsarbete. Beroende på vad det är för arbete kan du syssla med det också i din cell med beaktande av anstaltssäkerheten. Du kan få arbetsredskap från fängelset till ditt förfogande avgiftsfritt.

10.2 Studieverksamhet

När du avtjänar fängelsestraff kan du studera på plats i Riihimäki fängelse.

Fängelset har ett tätt samarbete med en hel rad läroinrättningar. Du kan studera grundskolans och gymnasiet lärokurser. Yrkesutbildningslinjer finns för fordonsmontör och mekaniker. Du kan kontakta studievägledaren genom att fyll i ett ärendeformulär.

10.3 Rehabiliterande insatser

I Riihimäki fängelse bedrivs programarbete i rehabiliteringssyfte, såsom missbrukarvårdsinsatser, samtal med psykolog, terapeutiskt och annat individuellt arbete i återfallspreventivt syfte. Det är handledare, specialhandledare, rusmedelshandledare och psykologer som håller i åtgärdsprogrammen. Det finns särskilda rehabiliteringsavdelningar, STEP (för sexualförbrytare), PTO för personer som behöver dagligt stöd och en avdelning för missbrukarrehabilitering.

Personalen handleder dig i hur du kommer åt alla tjänster som finns tillgängliga på fängelset.

10.4 Elektroniska tjänster

Du kan uppfylla en del av din plan för strafftiden genom att använda dig av elektroniska tjänster. Information om användning av arbetsstationerna för elektronisk kommunikation finns under rubriken Tillgång till internet och elektronisk kommunikation.

Det är möjligt att sköta saker på distans via Skype t.ex. med FPA, arbets- och näringsbyrån och andra samarbetspartners. Ta kontakt med specialhandledaren på din avdelning.

10.5 Temporär dispens från sysselsättningsplikt

Har du regelbundet deltagit i någon sysselsättning kan du med beaktande av hur din plan för strafftiden framskridit bli befriad från sysselsättningsplikten och få ledigt två vardagar för varje kalendermånad under vilka du regelbundet deltagit i någon sysselsättning.

En intagen som står åtalad för brott ska få behövlig befrielse från sysselsättningsplikten för att kunna förbereda sitt försvar. En intagen kan få tidsbunden befrielse från skyldigheten att delta också av något annat viktigt skäl eller på grund av temporär arbetsoförmåga.

11 Fritid

11.1 Fritidsaktiviteter

På fritiden kan du delta i fritidsaktiviteter som ordnas i fängelset. Tiderna står angivna i fängelsets dagordning. Utbudet varierar från anstalt till annan. Du kan vara med och påverka hur aktiviteterna planeras och genomförs genom att komma med förslag till tjänstemannen med ansvar för fritidsaktiviteterna, såsom musik, gym, motionssal.

Uppdaterad information kan du ta del av på anslagstavlan på din avdelning. Kolla också i dagordningen.

11.2 Bibliotek

Du har möjlighet att använda anstaltens bibliotek. Närmare tidpunkter framgår av avdelningens dagordning. Du har möjlighet att använda biblioteket en gång i veckan. Till bibliotekets tjänster hör också fjärrlån.

11.3 Andlig verksamhet och själavård

Du har möjlighet att delta i andliga sammankomster och få diskutera andliga frågor. Genom att fyll i ett ärendeformulär kan du fråga fängelsepastorn om andliga tillställningar. Gudstjänster och andra andliga sammankomster anordnas i fängelsets kyrka på regelbunden basis.

12 Hälsovård

Hälsovård för samtliga intagna i finländska fängelser tillhandahålls av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, som är underställd Institutet för hälsa och välfärd. Hälsovården har en poliklinik i fängelset där du kan sköta dina hälsorelaterade ärenden. Via polikliniken går det att boka tid till läkare och tandläkare. Sjuksköterskan är anträffbar på vardagar. Polikliniken ska du kontakta även i frågor som gäller psykisk hälsa.

Du flyttas tillfälligt till vård eller undersökning utanför fängelset, om din sjukdom eller skada inte kan behandlas inom ramen för hälso- och sjukvården för fångar. Under den tiden står du under bevakning.

Du kommer till mottagningen genom att fylla i en ärendeblankett, som du ska lägga in i internpostlådan på avdelningen i ett tillslutet kuvert. Om ditt ärende är brådskande, kontakta genast avdelningens ansvarige tjänsteman. Han eller hon kan vid behov också kontakta polikliniken per telefon.

Mediciner utskrivna till patienter ska tas enligt läkarens anvisningar. Tar du inte dina mediciner måste de alltid återlämnas till polikliniken i dosetten.

Vid akuta hälsorelaterade problem kontakta fängelsets personal.

13 Hur man ska bete sig i fängelset

Fängelse och häktning regleras av ett flertal normer, regler och anvisningar, och det gäller för dig att ta del av fängeslagen respektive häktningsslagen. Mera ingående anvisningar och föreskrifter finns i fängelsets ordningsstadga, som du är skyldig att efterleva.

Du ska uppträda korrekt mot personalen och andra intagna såväl som andra personer du möter i fängelset. Dessutom är du skyldig att följa personalens anvisningar och befallningar.

Du kan påföras disciplinstraff om du brutit mot bestämmelserna i fängelselagen eller häktninglagen eller förordningarna meddelade med stöd av dem, föreskrifter utfärdade av Brottsåtgärdsmyndigheten eller fängelsets ordningsstadga. Disciplinstraff kan också påföras ifall du inte följer personalens uppmaning eller order.

Du kan även få disciplinstraff om du i fängelset eller under uppsikt av en tjänsteman vid Brottsåtgärdsmyndigheten gjort dig skyldig till ett brott som inte kan förutses medföra strängare straff än böter. Till sådana brott och förseelser räknas bl.a. straffbart bruk av narkotika, hindrande av tjänsteman, motstånd mot tjänsteman, rymning eller försök därtill, lindrig misshandel, misshandel eller försök därtill, lindrig skadegörelse, skadegörelse, olaga hot och fånges vapeninnehav.

Om du uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar skada för fängelset (exempelvis utrustning som försvunnit eller brutits) är du skyldig att utge ersättning. Ärendet avgörs i sista hand i domstol.

14 Rätt att anföra klagan och begära omprövning

14.1 Klagan

Om du upplever att du har behandlats osakligt eller misstänker att en myndighet eller tjänsteman inte har iakttagit lagen eller fullgjort sina skyldigheter, kan du skriva ett klagomål till laglighetsövervakaren. I problem- och konfliktsituationer är det dock angeläget att försöka lösa problemet i första hand genom att diskutera med personalen. Att prata med personalen är oftast det smidigaste sättet att få saker till rätta.

Klagan ska anföras skriftligt och den får man skriva fritt på sitt eget modersmål. Av klagoskrivelsen ska framgå klagandens namn och kontaktuppgifter. Till klagan bör bifogas eventuella beslut utgivna i ärendet och andra relevanta handlingar. En förvaltningsklagan som gäller en omständighet som ligger mer än två år tillbaka i tiden prövas inte om inte särskilda skäl därtill föreligger.

14.2 Innehållet i klagan

1. I klagoskriften ska man precisera vilken verksamhet eller åtgärd eller underlåtelse av Brottsåtgärdsmyndigheten eller dess tjänsteman som man riktar kritik mot.
2. Klaganden ska uppge på vilka grunder han eller hon anser att Brottsåtgärdsmyndigheten eller dess tjänsteman har förfarit på ett felaktigt sätt.

3. Så långt möjligt bör man även lämna uppgift om tidpunkten för det förfarande eller den underlåtenhet som kritiken gäller.
4. Det är tillrådligt att i klagoskriften ange om klagan rörande samma ärende anhängiggjorts på annat håll.

14.3 Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning

Lagligheten i verksamheten av Brottsförmyndigheten, dess enheter och tjänstemän övervakas inom myndigheten genom interna tillsyn. Brottsförmyndighetens verksamhet övervakas dessutom bl.a. av riksdagens biträdande justitieombudsman. Klagan över en och samma sak kan inte anföras hos mer än en tillsynsmyndighet. En förteckning över de huvudsakliga tillsynsmyndigheterna för fängelsernas verksamhet hittar du på anslagstavlan på din avdelning. Du kan själv posta din klagoskrivelse direkt till myndighet som utövar laglighetsövervakning eller be fängelsepersonalen vidarebefordra den.

Brottsförmyndigheten är inte behörig att pröva klagan som gäller hälso- eller sjukvård. Hälsovårds- och sjukvårdstjänster för de intagna produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och lagenligheten i dess verksamhet övervakas av Norra Finlands regionförvaltningsverk.

14.4 Begäran om omprövning

Begäran om omprövning är det primära rättsmedlet när det gäller att söka ändring i ett beslut. Brottsförmyndighetens beslut där man kan begära omprövning är uppräknade i lagarna om respektive påföljder (20 kap. 1 § i fängelselagen, 15 kap. 1 § i häktninglagen, 40 § i lagen om övervakad frihet på prov). Till ett beslut i vilket omprövning får begäras fogas en anvisning om hur man begär omprövning. Där ges anvisningar om hur begäran om omprövning ska framställas. Begäran om omprövning ska anföras i skriftlig form inom sju dagar från delfående av beslutet. Ändring i beslut som meddelats i ett ärende som gäller begäran om omprövning får sökas genom att anföra besvär hos förvaltningsdomstolen.

I en klagoprocess behandlas i princip inte beslut i vilka ändring får sökas genom omprövningsförfarande. I en klagomålsprocess är det dock möjligt att undersöka processuella aspekter av ärendet, till exempel frågan om huruvida rätten att söka ändring har förverkligats.

15 Personalens uppgifter och hur man sköter ärenden

I alla frågor du möter kan du alltid vända dig till din ansvarige tjänsteman eller någon annan anställd.

Det finns också ett flertal externa aktörer som medverkar i fängelserna och besöker intagna. Du kan diskutera med deras representanter och delta i den mångsidiga rehabiliterande verksamhet som de anordnar. Mer information om externa aktörer får du på anslagstavlan i din avdelning och av personalen.

Vill du träffa fängelsets specialpersonal ska du fylla i ett ärendeformulär. Formulär finns i allrummen och på expeditionen på avdelningen. Skriv så noggrant som möjligt vad ditt ärende gäller, så att specialpersonalen kan förbereda sig att bemöta dig så bra som möjligt. För varje bostadsavdelning har det utsetts en egen specialhandledare som sköter avdelningens ärenden. Dessutom tjänstemannen som har utsetts för dig handleder och tillråder dig alltid vid behov.